
האוניברסיטה העברית בירושלים

סילבוס

יחסי ישראל-מדינות המפרץ - 38028

תאריך עדכון אחרון 28-10-2024

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 2

תואר: בוגר

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: לימודי האסלאם והמזרח התיכון

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 0

סמסטר: סמסטר א'

שפת ההוראה: עברית

קמפוס: הר הצופים

מורה אחראי על הקורס (רכז): ד"ר מורן זגה

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: moran.zaga@mail.huji.ac.il

שעות קבלה של רכז הקורס: חמישי 12:00 - 13:00

מורי הקורס:

תאור כללי של הקורס:

הסכמי אברהם חשפו ישראלים רבים למערכת היחסים המורכבת בין ישראל למדינות המפרץ. מדוע היחסים עם מדינות המפרץ מתאפיינים בשלום חם? מה האינטרס של ערב הסעודית או עומאן לנרמל את היחסים עם ישראל? מהם היתרונות שמעניקה בחריין לישראל? מה המדיניות של ישראל בנוגע לקשרים מדיניים עם קטר? ומדוע כוונת נמצאת מחוץ למעגל השיח על התחממות היחסים בין המדינות? בקורס זה ננסה לענות על שאלות אלו ועוד.

הקורס נועד לגשר על פערי הידע בנוגע לקשרים של ישראל עם מדינות המפרץ הערביות ולפתח קהילת מומחים שתכיר את זירת המפרץ מנקודת מבט ישראלית, על רבדיה ההיסטוריים, התרבותיים, המדיניים, הכלכליים והאזרחיים.

מטרות הקורס:

1. הכרת הרקע ההיסטורי של הקשרים בין ישראל למדינות המפרץ הערביות.
2. הבנה וניתוח של גורמי השפעה במרחב הכלכלי, הביטחוני, המדיני והאזרחי ביחסים בין ישראל למדינות המפרץ.
3. ניתוח סוגיות מרכזיות כמו נורמליזציה, חיבוריות אזורית ומדיניות הגיוון.
4. פיתוח מיומנויות אנליטיות לצורך הערכה מעמיקה של יחסי ישראל ומדינות המפרץ בראייה היסטורית, עכשווית ובמבט צופה פני-עתידי.

תוצרי למידה

בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:

בסיום הקורס, הסטודנטים יהיו מסוגלים לנתח ולהעריך את היחסים בין ישראל למדינות המפרץ על בסיס רקע היסטורי, הבנה מעמיקה של האינטרסים בין המדינות ושל הדינאמיקה בין ההנהגות, הבנה של מאפיינים תרבותיים ושימוש במושגים גאופוליטיים.

דרישות נוכחות (%) :

90

שיטת ההוראה בקורס: הקורס מתקיים במתכונת של למידה פעילה. הוא יכלול הרצאות פרונטליות, תרגילים, דיונים ושיחות עם גורמים רלוונטיים.

רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:

- אי בודד?
- המפרץ הערבי במבט רחב
- יחסי ישראל-אמירויות
- יחסי ישראל-בחרין
- יחסי ישראל-ערב הסעודית
- יחסי ישראל-קטר

-
- יחסי ישראל-עומאן
  - יחסי ישראל-כווית
  - יחסי ישראל-מפרץ מנקודת המבט של אזרחים וחברה אזרחית
  - יחסי ישראל- מפרץ: סינתזה והשוואה בין מודלים שונים

חומר חובה לקריאה:

- רביד, ברק. 2021. השלום של טראמפ - הסכמי אברהם והמהפך במזרח התיכון. הוצאת משכל.
- פודה, אלי. 2022. מפילגש לידועה בציבור: היחסים החשאיים של ישראל עם מדינות ועם מיעוטים במזרח התיכון, 1948-2020. עם עובד, ישראל.
- גורן, נמרוד, מירב כהנא-דגן ורועי קיבריק. 2020. יחסי ישראל עם מדינות ערב: הפוטנציאל הלא ממומש. רמת גן: מיתווים - המכון הישראלי למדיניות-חוץ אזרחית.

חומר לקריאה נוספת:

מרכיבי הציון הסופי:

- הגשת עבודה מסכמת / פרויקט גמר / מטלת סיכום / מבחן בית / רפרט 70 %
- מטלות הגשה במהלך הסמסטר: תרגילים / עבודות / מבדקים / דוחות / פורום / סימולציה ואחרות 30 %

מידע נוסף / הערות:

- 30%: הגשת 2 דו"חות קריאה ודו"ח סקירת נתונים
- 70%: פרויקט סיום - הרחבת ערכים בויקיפדיה בנושא הקורס

*תינתן אפשרות להגיש את המטלות בזוגות.